

پاسخنامه مدارس شهرستانها

نام کتاب: صرف ساده، کل کتاب

لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سؤال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه به سؤال آخر نمره داده نمی‌شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)

تستی

۱. مجهول «نصروهن» و «إذهبوا بهم» به ترتیب کدام است؟ ج ۲۷
- أ. نُصِرُوا - لِيَذْهَبُوا بِهِمْ ب. نُصِرْنَ - لِيَذْهَبُوا بِهِمْ ج. نُصِرْنَ - لِيَذْهَبْ بِهِمْ د. نُصِرُوا - لِيَذْهَبْ بِهِمْ
۲. صيغة اول ماضى معلوم باب «إفعال» از ماده «رأى» ... می‌شود. د ۳۱۸
- أ. أَرِيَا ب. أَرِيَّ ج. أَرَاءَ د. أَرِيَّ
۳. گزینه صحیح را انتخاب کنید. ج
- أ. فاعل إن كان موصوفاً يجمع على فاعل
- ب. فاعلة تجمع على «أفعال» إذا كانت وصفاً وتجمع على فواعل إن كانت موصوفاً
- ج. فاعل إن كان موصوفاً يجمع على فواعل و «فُعلى» إن كان للتفضيل جمع على فُعَل
- د. «فُعلى» إن كان مؤنثاً جمع على «فعالى» و «فعالى»
۴. «بطآن، بَخ» به ترتیب اسماء افعال ... می‌باشد. أ
- أ. ماضى - مضارع ب. مضارع - ماضى ج. ماضى - امر د. مضارع - امر

تشریحی

۱. اگر در کلمه‌ای «حرف مشدّد» نمودار دو حرف هم جنس باشد وزن آن را در موارد زیر چگونه بدست می‌آوریم؟ با مثال بیان کنید. ۹۷

أ. آن دو حرف هر دو اصلی‌اند:

در این صورت وزن را بدون حرف مشدّد می‌آوریم، مرّ - فَعَلَ

ب. هر دو حرف زائد است و می‌دانیم کدام زائد و کدام اصلی است: وزن را بدون حرف مشدّد می‌آوریم سیّد - فَعِيل

۲. مضارع ثلاثی مجرد معلوم از چه گرفته می‌شود و چگونه؟ ۱۱۷

از ماضی آن گرفته می‌شود بدین طریق: ابتدا یک یاء مفتوحه بر سر ماضی (صیغه اول ماضی) آورده سپس فاء الفعل را ساکن و لام الفعل را مضموم می‌کنیم، حرکت عین الفعل مضارع نیز سماعی است و ممکن است مفتوح یا مکسور و یاء مضموم باشد و سیزده صیغه دیگر را از این صیغه اول می‌گیریم.

* والثانی (المذکر الذی لا یمکن تأنیثه) علی ثلاثة أقسام ...، فعول بمعنی الفاعل وفعیل بمعنی المفعول بخلافهما إذا كانا بالعکس من ذلك. ۲۲۷

۳. عبارت را همراه با مثال توضیح دهید.

اسم مذکری که تأنیثش امکان ندارد سه قسم است که قسم سوم آن در صورتی است که مذکر بر وزن فعول و به معنای فاعلی باشد مثل رجلٌ صبورٌ نه به معنی مفعولی مثل رجل رسول امرأة رسولته و همچنین اگر مذکر بر وزن فعیل و به معنای مفعول باشد مثل رجلٌ جریحٌ نه به معنی فاعل منال رجل رحیم و أمّ رحیمة.

* الإسم المَعْلُ يردُّ إلى أصله عند التصغير ثمَّ يَصَغَّرُ ثمَّ يُعَلِّ المَصَغَّرَ حسب ما تقتضيه قواعد الإعلال. ٢٥٦

٤. قاعدة فوق را در قالب تصغير «میزان» توضیح دهید.

اگر اسمی معتل باشد هنگام تصغير به اصل خود برمی گردد و مصغّر می شود آنگاه اگر قاعدة اعلال جدیدی لازم بود اعمال می گردد. میزان - مؤزّان - مؤیّزان - بعد از اعمال قاعدة نه: مؤیّزین

* الجمع المكسّر يردّ الأشياء إلى أصولها.

٥. عبارت را توضیح داده، برای آن دو مثال ذکر کنید.

توضیح: برای ساخت جمع مکسر به اصل کلمه (قبل از اعلال) رجوع می شود. مثل: حال: أحوال - ناب: أنياب - دینار: دنانیر - اسم: أسماء؛ نار: نیران.

٦. اصطلاحات زیر را با ذکر مثال تعریف کنید.

أ. اسم جمع: ما دلّ علی أكثر من اثنين ولا مفرد له من لفظه، نحو: قوم و جيش.

ب. اضافه: هی انتساب شیء إلى شیء نوع انتساب یسمی الأول مضافاً والثانی مضافاً إليه، نحو: غلام زید.

٧. ضمن بیان فرق لام عهد و لام جنس، انواع لام عهد را همراه مثال ذکر کنید.

لام العهد تفید التعریف الحقیقی وهو علی ثلاثة أقسام: ١. حضوری: کقولک: ضربنی الرجل إذا کان حاضراً بین یدیک. ٢. ذکرى: کقوله تعالى: «كما أرسلنا الی فرعون رسولاً فعصى فرعون الرسول». ٣. ذهنی، کقولک: اشتريت الكتاب فيما تريد کتاباً معهوداً بینک وبين المخاطب. و لام الجنس تفید التعریف اللفظی.

٨. معنای باب تفاعل را در موارد زیر بنویسید. ١٧٤

أ. تَحَلَّمَ:	تکلف	ب. تَفَهَّمَ الْمَسْأَلَةَ:	تدریج
ج. تَأَثَّم:	تجنب	د. تَطَلَّمَ:	شکایت

٩. أ. إضافة لفظیه را تعریف کنید. ب. فوائد إضافة معنویه چیست؟ چگونه این فوائد حاصل می شود؟ ٢٦٩

أ. هی إضافة الصفة إلى معمولها. ب. هی تفید تعريف المضاف بشرط أن تضاف نكرة إلى معرفة وتفيد التخصيص إذا اضيفت نكرة إلى نكرة.